

הנחיות ליצירת מרחב חינוכי בטוח

עבוד נועד לאה במוסד החינוכי

שלילת להט"ב בפוביה במרחב

אם מורה נוכחת בסיטואציה שבה יש גילוי להט"ב בפוביה מסוג כלשהו ואינה מגיבה אליו, היא מעבירה מסר הן לצד הפוגע והן לצד הנפגע שבדיון ואלומות היא לגיטימית בבית הספר כל עוד היא מופנית כלפי להט"ב.

מאחריות המורה להגיב בחומרה לכל סוג של מקרה להט"ב בפוביה - משימוש בכינויי גנאי ועד לאלומות פיזיות, כדי שהתלמידים ידעו שאין מקום לאלומות כזו, ושאלם היא מופנית כלפיהם יש להן גיבוי וכתובת לפנות אליה.

העברת מסר של כתובת בטוחה

לנערים ולהט"ב רבות אין לאן לפנות, או שאין את הידע לאן לפנות. רבות חוששות שאם ההורים, החברים או המורים שלהן יגלו על הזהות שלהן יגלו על הזהות שלהן יחוו דחייה ממעגלים אלו ומהסביבה בכלל.

חשש זה מוביל לגורמים שונים שפוגעים באיכות חייהן ואף מביאים אותן למצבי סיכון קשים: לחץ, חרדות, דכאון, נשירה מהלימודים וגם אובדנות.

לכן, עוד לפני שעולה צורך או מצוקה כלשהי, אנשי צוות יכולות להראות כבר מראש שהן נמצאות שם בשביל התלמידים ולהט"ב ובכך לשפר את המצב הזה:

ברמה הפומבית

1. להצהיר - לומר בכיתה שניתן לפנות אליה בנושאי מגדר ומיניות ושהיא כתובת בטוחה שאינה שיפוטית כלפי להט"ב.
2. לשים סממנים להט"ב - פרנדלי במשרד - שלט, דגלון, פלאיירים או מדבקת "מרחב בטוח".
3. מודל לחיקוי - הבעת תמיכה בקהילה הגאה, בין אם כאוכלוסיה מוחלטת ובין אם במאבק הלהט"ב.

ברמה הבין-אישית

1. חשאיות - שמירה על סודיות ופרטיות התלמיד.ה ולא לספר על זהותה לאף אדם נוסף ללא בקשתה המפורשת. אין חובת דיווח על זהות להט"ב בית!
2. אין ללחוץ על יציאה מהארון ולתת לכל נער.ה את הזמן שלו.ה.
3. אין לשלול זהות וחוויות של תלמידותים, במיוחד כאשר הן באות להתייעץ או לקבל תמיכה. חשוב לתת מקום לתחושות של התלמיד.ה ולאפשר לה לבטא את עצמה בשפה שלה.
4. יש לכבד את לשון הפניה והשם שבהם משתמשת התלמיד.ה. אם זה לא ברור, ניתן לשאול. אם התלמיד.ה סיפרה על זהות מגדרית שונה, או על מחשבות בנושא, כדאי לשאול האם יש שם או לשון פניה אחרים שירגישו לו.ה טוב יותר.

5. להבהיר לתלמיד.ה שאינה לבד ולהפנות אותה לגופים, לארגונים ולמקורות המידע הרלוונטיים, בהתאם לצרכיה.

התאמת הנהלים לתלמידות להט"ב [הפרדה מגדרית]

נהלים שונים של הפרדה מגדרית עלולים להקשות על התלמידות הלהט"ב, גם אם אינם נראים בעיניים או קשים מבחוץ - בשיעורי הספורט, בלינה בטיולים, בשירותים ובמלתחות. במרחבים מחולקים מגדרית (גם בנים בלבד וגם בנות בלבד) עשויה להיווצר אווירה קשה, עם לחצים על נראות גופנית מסוימת, על מיניות ועל התנהגות מגדרית "ראויה". לכן, יש לבחון כיצד ניתן לשנות או להגמיש את הנהלים הללו.

בכל מקרה של תלמיד.ה שמעלה את הצורך בהגמשת הנהלים, חשוב לעשות זאת בשקיפות מלאה, בשיתוף התלמיד.ה ובבירור האפשרויות שנוחות לו.ה: יש שיעדיפו מעבר לקבוצה השנייה ויש שיעדיפו הקצאת זמן או מרחב נפרד וייחודי עבורו.ה (תא שירותים אחר, התעמלות פרטנית וכו').

שינוי פרטים אישיים

במקרה של שינוי שם או לשון פניה, אם התלמיד.ה מעוניינת בכך, יש לעדכן את כלל הצוות החינוכי, וכן גם את הטפסים הרשמיים ככל שניתן. גם כאשר יש צורך ברישום על-פי תעודת הזהות, ניתן בכל זאת להוסיף מידע נוסף על הפרטים החדשים ולעדכן בהתאם את רשימות הנוכחות. כך,

גם ללא נוכחותו.ה, בשיחות של הצוות החינוכי וכן ברישומים שונים, יש לכבד את השם ולשון הפניה הנבחרים ולהתייחס לתלמיד.ה צריך להיות תמיד בהתאם להזדהות שלה.ו.

הנכחה והנגשה של מידע הנוגע לנוער להט"ב

למרות עליית המודעות והנראות הלהט"בית בשנים האחרונות, עדיין ישנה בורות רבה בנוגע ללהט"ב ובכלל למגדר ולמיניות - זאת בנוסף למידע שגוי ובעייתי שמופץ בדרכים שונות. חוסר מידע או מידע לוקה עלולים להיות מסוכנים כאשר מדובר בנושאים רגישים ובמיוחד כאשר אין לתלמיד.ה כתובת בטוחה. דרך הנגשת מידע על מגדר ועל מיניות והנכחה של זהויות להט"ב, מתאפשרת לתלמידות תחושת של הכלה ולגיטימיות כלפי התחושות והזהויות שלהן.

בנוסף, הנגשה והנכחה גם מציבות את השונות המגדריות או המיניות כאפשרויות לגיטימיות במרחב הבית-ספרי כולו, ובכך מפתחות מודעות וסובלנות לאחר. כאנשי חינוך, ניתן לעסוק בזהויות עצמן, בדמויות היסטוריות להט"ביות, באקטואליה להט"בית בשיעורי אזרחות, בספרות גאה וכן הלאה.

כבית-ספר, מומלץ להביא סדנאות מתאימות לתלמידות והכשרות לצוות החינוכי על כל גווניו (כמו אלו של חוש"ן) על מנת להרחיב את הידע של כל מורה ומורה ולרכוש יחד כלים להתמודדות עם מצבים מורכבים.